

I. FELADATLAP

CSAPAT NEVE: _____	
IRÁNYÍTÓ TANÁR:	
CSAPATTAGOK:	1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ:

2021. január 30.

FELADATSOR

Pilar Ternera fiát kéthetes korában a nagyszülők házába vitték. Ursula nem szívesen fogadta be, de mint már annyiszor, most is engedett makacs férjének, aki nem bírta elviselni a gondolatot, hogy az ő véreből egy cseppet is elvigyen az ár; ám kikötötte, hogy a gyerekek nem szabad megtudnia a származását. Bár a José Arcadio nevet kapta, egyszerűen Arcadiónak hívták a félreértések elkerülése végett. Akkoriban olyan mozgalmas volt a falu élete, s annyit sűrögtek-forogtak a házban, hogy a család könnyen elvetette a gyerekek gondját. Rábízták őket egy Visitación nevű guajiro indián lányra, aki öccsével együtt menekült a faluba valami álmatlansági kór elől, amely évek óta ostromozta a törzsüket. Olyan engedelmesek és szolgálatkészek voltak, hogy Ursula magához vette őket, segítségül a házi munkában. Így aztán Arcadio és Amaranta előbb tanulta meg a guajiro nyelvet, mint a spanyolt, és gyíklevest meg póktojást evett Ursula tudtán kívül, aki nyakig elmerült egy sokat ígérő üzleti vállalkozásban: állatfigurákat öntött égetett cukorból. Macondóban lassanként minden átalakult. Az Ursulával érkezettek elhíresztelték, milyen jó minőségű a talaj, s milyen előnyös a község fekvése a mocsár mellett, úgyhogy a hajdani csupasz kis település hamarosan kinőtte magát, eleven falu lett belőle, boltokkal és iparosműhelyekkel, sőt országúttal, amelyen jöttek-mentek a kereskedők, köztük az első papucsos és fülbevalós arabok, akik üveggyöngyöt cseréltek arapapagájokért. José Arcadio Buendíának nem volt egy pillanatnyi nyugta. Elbűvölte a kézzelfogható valóság, amelyet most mesésebbnek érzett képzelete határtalan birodalmánál; az alkimista laboratórium egyáltalán nem érdekelté többé, hagyta békében heverni a hosszú hónapok kísérletezéseitől kimerült anyagot, és ismét a hőskor vállalkozó szellemű embere lett belőle, aki úgy jelölte ki az utcákat és az új házak helyét, hogy senki se juthasson előnyösebb helyzetbe, mint a többiek. Akkora lett a tekintélye a betelepültek között, hogy egyetlen alapkövet sem raktak le, egyetlen kerítést sem állítottak fel a megkérdezése nélkül, s őt választották meg a földosztás irányítójául. Amikor a cigány csepűrágók visszatértek vándor vásárukkal, amely most a kártya- és szerencsejátékok hatalmas otthonává alakult át, nagy ujjongás fogadta őket, mert azt hitték, hogy José Arcadio is velük jött. De José Arcadio nem tért vissza, s nem volt közöttük a viperaember sem, aki Ursula szerint egyedül adhatott volna számot a fiáról, így aztán nem engedték meg a cigányoknak, hogy sátrat verjenek, vagy hogy még egyszer betegyék a lábukat

a faluba, mert a bujálkodás és a fajtalanság szálláscsinálóinak tekintették őket. José Arcadio Buendía azonban világosan kijelentette, hogy Melchíades régi törzse, mely ezredéves bölcsességével és mesés találmányaival nagyban hozzájárult a falu felemelkedéséhez, mindig tárt kapukra talál. De Melchíades törzsének a világcsavargók elbeszélése szerint el kellett pusztulnia a föld színéről, mert túlmerészkedett az emberi tudás határain.

(Gabriel García Márquez: Száz év magány)

<https://bit.ly/34ijHuX>

1. Keressétek meg a négyzethálóban elrejtett regénybeli neveket, majd azonosítsátok őket egy-egy mondatban. **10 pont**

P	A	C	B	M	K	L	H	F	S	E	T	Z	U	A
M	R	A	T	R	S	D	Y	X	C	V	U	N	M	M
D	E	U	R	S	U	L	A	W	E	T	U	O	P	A
E	M	Y	D	R	Z	I	P	A	D	G	H	K	L	R
K	E	V	N	E	C	B	F	E	R	N	A	N	D	A
A	D	E	R	T	N	Z	U	I	O	E	O	P	H	N
T	I	F	H	K	U	C	P	J	F	S	B	E	U	T
I	O	R	G	I	T	S	I	C	A	Y	U	E	B	A
L	S	B	M	I	H	A	L	O	T	O	E	S	C	L
G	E	F	G	I	L	O	A	Y	D	E	N	B	M	A
O	X	M	U	V	R	A	R	S	T	O	D	E	Q	U
M	W	E	S	R	U	O	K	O	L	P	I	Y	B	C
A	S	M	T	B	V	U	I	G	K	T	A	F	D	I
F	M	E	L	C	H	I	A	D	E	S	Y	H	R	E
I	D	R	A	Z	T	E	H	N	I	P	L	I	K	O

2. Milyen valós történelmi személyről kapta a nevét Melchíades? Milyen származású volt a műben szereplő Melchíades, és milyen az, akiről elnevezték? **2 pont**

3. G. G. Márquez: *Száz év magány* című regénye számos bibliai és görög mitológiai párhuzamot tartalmaz. Keressetek a regényben 3-3 ilyen párhuzamot, és egy-egy mondatban magyarázzátok meg őket.

12 pont

4. A *Száz év magány* az egymástól elidegenedés folyamatát és következményeit tárja fel. Egy bekezdésnyi (150- 200 szavas) érvelő szövegben vonjatok párhuzamot a regénybeli elidegenedés és magány, valamint a jelenlegi világunkra (főként a koronavírus-járvány idejére) jellemző elidegenedés és magány között.

10 pont

5. „...most is engedett makacs férjének, aki nem bírta elviselni a gondolatot, hogy az ő véréből egy cseppet is elvigyen az ár. Ám kikötötte, hogy a gyerekek nem szabad megtudnia a származását.”

a. Hogyan öröklődnek a vércsoportok az ABO és az Rh rendszerben? Milyen jelenség figyelhető meg az AB vércsoport öröklődésénél?

1 pont

b. A Kovács szülőpár azt állítja, hogy a kórházban nekik kiadott újszülött Jánoska nem az övék, hanem egy másik családé, a Szabóéké, és a Szabóéknál lévő Marcika az övék. Szerintük a két gyermeket véletlenül összecserélték. Szabóék a csere lehetőségét kizárják. A vércsoportok vizsgálati eredményei a következők:

Kovácsék	Szabóék
anya AB	anya A
apa 0	apa 0
Jánoska B	Marcika 0

Kinek van igaza? Indokoljátok meg a választ!

3 pont

6. „Amikor a cigány csepűrágók visszatértek vándor vásárukkal, amely most a kártya- és szerencsejátékok hatalmas otthonává alakult át...”

a. Honnan eredhetnek a kártya- és szerencsejátékok?

1 pont

b. Mi a különbség a tarokk és a tarot kártyák között?

2 pont

c. Hogy nevezik még a magyar kártyát? Kik voltak a magyar kártyalapokon ábrázolt személyiségek?

3 pont

d. Tanuljátok meg a snapszer kártyajátékot, majd családtagjaitokkal vagy a csapat tagjaival filmezzetek le egy kártyapartit! A kisfilmet küldjétek be e-mailben, WeTransferrel. Az e-mail „Tárgy” részében kérjük, tüntessétek fel a csapat nevét.

4 pont

7. „...menekült a faluba valami álmatlansági kór elől, amely évek óta ostromozta a törzsüket.”
- a. Hogyan nevezzük még az álmatlanságot? **1 pont**
  - b. Soroljatok fel 5 okot, amelyek az álmatlanság hátterében állnak! **2,5 pont**
  - c. Írjatok legalább 5 alváshigiéniiai szabályt, amelyeket ti is betartotok! **2,5 pont**
8. „Így aztán Arcadio és Amaranta előbb tanulta meg a guajiro nyelvet, mint a spanyolt, és gyíklevest meg póktojást evett...”
- a. Milyen nyelv a guajiro? **1 pont**
  - b. Keressetek/találjatok ki egy különleges, kreatív és egészséges ételreceptet, amelyet készítenek el és tálaljatok ízlésesen, majd fogyasszátok egészséggel családi ebédként vagy csapattagjaitok körében. A feladat elvégzését egy leghosszabb 3 perces videóval bizonyítsátok, melyet e-mailben, WeTransferen küldjete be. A feladat minden momentumát rögzíteni kell, a receptet pedig megoldásként le kell írni a feladatlapban. **9 pont**
9. Magyarázzátok meg a fenti szövegrészlet alapján az „alkímia” szó jelentését és ennek egy célját. Neveztetek meg egy általatok is ismert alkímistát. **2 pont**
- 10. DÉL-AMERIKA**
- a. Hány árral nagyobb Dél-Amerika területe, mint Európáé? **1 pont**
  - b. Neveztetek meg négy említésre méltó természeti értékű területet a Dél-Amerikai kontinensen, 3-3 érdekességet fűzve mindegyikhez! **4 pont**
  - c. Ábrázoljátok egy A3-as méretű lapon az általatok kiválasztott területeket, majd társítsatok mindegyikhez legalább egy-egy általatok javasolt lehetséges megoldást ezen természeti értékek megőrzésére! A kreatív térkép elkészítését filmezzétek le, felgyorsításokat is alkalmazva, tegyétek fel a YouTube-ra, és a linket másoljátok be a feladatlap megoldásában. **4 pont**

11. EGY KIS GEOLÓGIA

- I. A talajban az ásványos részek leggyakrabban homok, kőzetliszt és agyag formájában vannak jelen, ezek a talaj elsődleges alkotóelemei. Figyeljük meg őket! Ehhez szükségetek lesz: csapatonként két személyre (külön-külön kell dolgozzatok), talajra, egy-egy zárható fedelű kb. 1,5 literes befőttesüvegre, újságpapírra, papírlapra, írószerre, mérőszalagra, órára és türelemre.
- a. Gyűjtsetek csapatonként két kb. egy-egy liter, eltérő színű talajt virágágyásból, kertből vagy szántóföldről. A begyűjtött talajmintákat terítsétek ki egy-egy újságpapírra, és hagyjátok megszáradni. Száradás után készítenek egy fotót a talajmintákról. **0,5 pont**
- b. A megszáradt talajt törjétek össze, amennyiben nagy rögökből áll, majd távolítsátok el a szemetet, kőzetdarabokat, gyökér és egyéb növénymaradványokat. Töltsetek meg egy-egy literes vagy másfél literes edényt 1/4 részig száraz talajjal. Adjatok hozzá vizet, amíg az üveg 3/4-ig meg nem telik. Készítenek egy fotót, és másoljátok be a feladatlapra. **0,5 pont**
- c. Tegyetek az üvegbe egy evőkanál nem habzó mosószert. Zárjátok le alaposan és szorosan az üveg fedelét, és erősen rázzátok addig, amíg az összes részecske el nem válik egymástól. Ehhez kb. három percig kell rázni az üveget. Tegyétek az üveget sík felületre például asztalra, és figyeljétek meg 10-15 percig. Írjátok le, hogy mi történt. **1,5 pont**
- d. 48 óráig ne mozdítsátok meg az üveget. Két nap után helyeztetek függőlegesen egy mérőszalagot az üveg mellé, és merjétek le minden egyes réteg vastagságát és mélységét (helyzetét). Figyeljétek meg, hány réteget láttok, és ezek közül melyik lehet a homok, a kőzetliszt és az agyag. Rajzoljátok le, amit láttatok egy papírcsíkra: figyeljétek a rajzotokon a rétegek pontos helyzetére és vastagságára. Készítenek az üvegről és a rajzról egy fotót, és másoljátok be a feladatlapra. **2 pont**
- e. Rázzátok meg újra az üveget, hogy összekeveredjenek a rétegek. Tegyétek le az üveget, tartsátok mellé a papírcsíkot. Figyeljétek meg, hogy mennyi időbe telik az egyes rétegek lerakódása. Magyarazzátok meg az egyes rétegek kialakulásához szükséges időbeli különbséget. **2 pont**
- f. Hasonlítsátok össze a két eltérő színű talajminták vizsgálata során nyert értékeket. Magyarazzátok meg a különbségeket és hasonlóságokat. Ezek miből fakadnak? **2,5 pont**

II. Alapkő és a talaj anyakőzete. Szükségeitek lesz: egy-egy hosszú szárú fogóra, kőzetdarabra, és nagy edényre, valamint vízre és gázégőre vagy gáztűzhelyre. Ajánlott még egy védőszemüveg és egy pár vastagabb védőkesztyű is.

a. A csapat másik két tagja (ne ugyanazok legyenek, akik a talajos kísérleteket elvégezték), keressen egy-egy kőzetdarabot. Folyóparton, építkezéseknél, játszótéren, parkokban, mezei utak mentén stb. lehet találni. Egy fogóval tartsátok a láng fölé, és jól hevítsétek fel, ügyelve arra, hogy ne szenvedjétek égési sérüléseket. Amikor a kőzetdarab már jól felhevült, mártsátok egy tál hideg vízbe. Készítsetek egy-egy fotót a kőzetdarabokról a kísérletek előtt és után, és másoljátok be a feladatlapra. **2 pont**

b. Figyeljétek meg, mi történik. Hasonlítsátok össze az eredményeiteket és döntsétek el: melyik kőzet lenne jobb alapkőnek és melyik talajnak, miért? Írjátok le. **2 pont**

c. Milyen, a természetben lejtászódó folyamatot modelleztetek ezzel a kísérlettel? Az hogyan kapcsolódik a talajképződéshez és az épületek időállóságához? Írjátok le.

2 pont

A FELADATOK MEGOLDÁSA SORÁN NE FELEDKEZZETEK MEG AZ ADOTT JÁRVÁNYÜGYI INTÉZKEDÉSEK BETARTÁSÁRÓL!

A feladatok megoldásait minden csapat saját adatlapjára kell feltöltse a <http://bod.comunitas.ro> címre. Amennyiben a rendszer ezt valamilyen okból kifolyólag nem engedélyezné, e-mailben kérjük csatolni a magyaroktatas@magyaroktatas.ro címre. A YouTube linkeket a feladatlapon az adott feladathoz kell bemásolni. Ha nem szeretnétek nyilvánossá tenni a videókat, YouTube helyett választhatjátok az e-mailben küldést WeTransfer használatával (a feladatlapban az adott feladatnál jelezzétek, hol található a megoldás). Az egyes feladatlaphoz tartozó megoldásokat e-mailben küldjétek. A „Tárgy”-hoz írjátok be a csapat nevét.

FORMAI KÖVETELMÉNYEK¹ BETARTÁSA

10 pont

¹ A megoldások első oldala a feladatlap első, a megjelölt adatokkal kitöltött oldala. Kérjük, a megoldásokat az egyes feladatsorokban megadott szövegrészletek, valamint a feladatok szövege *nélkül*, a megadott sorrendet megőrizve küldjék be (ez utóbbi kérés nem vonatkozik az olyan feladatok megoldásaira, melyeket külön lapra kell elkészíteni). A szövegformázásra vonatkozó követelmények a következők: **betűtípus** Times New Roman, **betűméret** 12 pt, **igazítás** sorkizárt, **behúzás típusa** első sor, **értéke** 1,25 cm.